

SEE MORE JESUS · WANTTOSEEMORE.COM

Liloba Ekomaki Mosuni — Boyekoli ya Biblia ya KJV na Mituya ya Strong

PROMISED, THEN MADE FLESH — THE SUFFERING SERVANT, IMMANUEL, THE VIRGIN, THE WORD

Liteya ya Motuya ya Biblia — Nsango Malamu ya Yesu Klisto

LILOBA YA EBANDELI

Boyekoli oyo etunaka motuna moko: Yesu azali nani? Eteni oyo elandi bilaka. Mosaleli moko batiolaki mpe baboyaki, oyo bakomaki liboso mingi ya ekulusu. Ngondo moko akobota mwana mobali oyo bakobenga Emanuwele, oyo elingi koloba Nzambe elongo na biso. Nkona moko oyo elakisamaki na mwasi kati na elanga. Na nsima, Liloba oyo ekómi mosuni, oyo bayokaki mpe bamonaki mpe basimbaki. Bilaka eyaki liboso. Na sima, Moto ayaki. Eteni oyo etangaka nyonso mibale na maloba na yango moko ya Biblia.

MITUNA MISATO OYO BOYEKOLI OYO EKOYANOLA:

1. Mosakoli azali kolobela nani na Yisaya 53, moto ya mawa?
2. Elembo nini Nkolo ye moko alakaki, mpe nkombo Emanuwele elingi koloba nini?
3. Yesu ye moko alobaki ete moto asengeli kotala epai wapi mpo na komona ye?

LIKAMA YA EBANDELI

E4. Mishe 5:1 (KJV 5:2) Bongo yo, Beteleemi Efrata, atako ozali moke kati na bingumba ya Yuda, ye oyo akokonza Isalaele akowuta kati na yo. Ebandeli na Ye ezala wuta kala penza, wuta na ebandeli ya tango.

YE OYO AKOKONZA ISALAELE AKOWUTA KATI NA YO --> EBANDELI NA YE EZALA WUTA KALA PENZA, WUTA NA EBANDELI YA TANGO.

(Makanisi na ngai: Frazze moko kati na Mika 5:2 esimbi basuka nyonso mibale ya boyekoli oyo mobimba. Mokonzi oyo ABIMAKI na mboka moke moko. Kobima na mboka moke ezali ebandeli, na esika oyo moto akoki kotambola makolo mpo na kokoma. BOBIMI ya mokonzi oyo ezali uta kala, uta seko na seko. Bobimi uta seko na seko ezali ata ebandeli moko te. Mika alobi mateya nyonso mibale na fraze moko. Mika akitisaka bozindo ya solo moko te.)

D. MOSALI OYE ANYOKWAMAKI — MOKAPO OYE EMONISI EKULUSU LIBOSO EKULUSU EZALA NA MOKILI

D1. Ezayi 52:13 Tala, mosali na ngai akosala na bwanya, akotombolama, akomata likolo mpe akonetolama makasi penza. (14) Ndenge bato mingi bazalaki na somo mpo na ye na ndenge abebaki, elongi na ye etikalaki lisusu te lokola elongi ya moto, mpe lolenge na ye etikalaki lisusu te lokola mwana ya moto nyonso, (15) ndenge wana mpe bato ya bikolo bakokamwa, mpe bakonzi bakokanga minoko na bango na tina na ye, pamba te bakomona oyo nanu babetela bango lisolo te mpe bakososola oyo nanu bayoka te.

ELONGI NA YE EBEBAKI KOLEKA BATO NYONSO --> BONGO AKOPALANGANISA BIKOLO EBELE.

D2. Ezayi 53:1 Nani andimaki makambo oyo tosakolaki? Mpe epai ya nani loboko na Yawe emonisamaki? (2) Pamba te akolaki liboso na Ye lokola nzete ya moke, lokola mosisa oyo ebimi na esobe; azalaki ata na kitoko to lokumu te oyo ekokaki kobenda miso na biso ete etala ye; lolenge na ye ezalaki ata na eloko moko te oyo ekokaki kosala ete tosepela na ye.

NANI ANDIMAKI NSANGO NA BISO? --> AZALAKI NA LOLENGE YA KITOKO TE MPO TOLULA YE.

D3. Ezayi 53:3 Bato batiolaki mpe basundolaki ye, ye moto na pasi, amesana konyokwama. Lokola moto oyo babwakeli soyi na elongi, atiolamaki, mpe tondimaki ye te.

YE MOTO NA PASI, AMESANA KONYOKWAMA --> ATIOLAMAKI, MPE TONDIMAKI YE TE.

D4. Ezayi 53:4 Solo, amemaki mokumba ya bokono na biso mpe alataki pasi na biso kati na nzoto na ye; kasi biso, tokanisaki ete Nzambe nde abetaki ye, apesaki ye etumbu mpe asambwisaki ye. (5) Nzokande, bazokisaki ye bapota mpo na botomboki na biso, banyokolaki ye mpo na masumu na biso; etumbu oyo ememelaki biso kimia ekweyaki na nzoto na ye; mpe na nzela ya bapota na ye, biso tobikisami na bokono na biso.

AZOKISAMAKI MPO NA MASUMU NA BISO + BANYOKOLAKI YE MPO NA MABE NA BISO --> NA BAPOTA NA YE, TOBIKISAMI.

D5. Ezayi 53:6 Bisu nyonso, tozalaki koyengayenga lokola bana meme, moko na moko azalaki kolanda nzela na ye; bongo Yawe akweyisaki masumu na biso nyonso na nzoto na ye.

BISO NYONSO, TOZALAKI KOYENGAYENGA LOKOLA BANA MEME --> BONGO YAWE AKWEYISAKI MASUMU NA BISO NYONSO NA NZOTO NA YE.

D6. Ezayi 53:7 Banyokolaki ye mpe bamonisaki ye pasi, kasi atikalaki kofungola monoko na ye te lokola mpate oyo bazali komema na esika oyo babomelaka banyama, lokola meme liboso ya bato oyo bazali kolongola yango bapwale; ahangaki monoko na ye.

AMEMAMAKI LOKOLA MPATE NA ESIKA YA KOBOMA --> AFUNGOLI MONOKO NA YE TE.

D7. Ezayi 53:8 Babomaki ye na nzela ya minyoko mpe ya etumbu; kasi nani kati na bato ya tango na ye akokaki komitungisa na tina na ye? Pamba te balongolaki ye na mokili ya bato ya bomoi, babetaki ye likolo ya masumu ya bato na Ngai.

PAMBA TE BALONGOLAKI YE NA MOKILI YA BATO YA BOMOI --> BABETAKI YE LIKOLO YA MASUMU YA BATO NA NGAI.

D8. Ezayi 53:9 Bapesaki ye kunda kati na bato mabe, mpe kunda na ye ezalaki elongo na bazwi, atako asalaki likambo moko te ya mabe, mpe monoko na ye etikalaki koloba lokuta te.

BAPESAKI YE KUNDA KATI NA BATO MABE + MPE KUNDA NA YE EZALAKI ELONGO NA BAZWI --> ATAKO ASALAKI LIKAMBO MOKO TE YA MABE.

D9. Ezayi 53:10 Nzokande, ezalaki mokano na Yawe ete anyokwama na nzela ya pasi. Atako Yawe akomisaki bomoi na ye mbeka mpo na masumu, akomona bakitani na ye mpe mikolo na ye ekobakisama; bongo mokano na Yawe ekolongisama na loboko na ye.

SOKI OKOMISI MOLIMO NA YE LIKABO MPO NA MASUMU --> AKOMONA NKONA NA YE, AKOKOLISA MIKOLO NA YE.

D10. Ezayi 53:11 Sima na pasi ya molimo na ye, akomona pole ya bomoi mpe posa na ye ekokokisama. Na nzela ya boyebi na ye, Mosali na Ngai ya sembo akolongisa bato ebele mpe akomema masumu na bango. (12) Yango wana, nakopesa ye libula kati na bato minene, mpe akokabola bomengo ya bitumba elongo na bato ya makasi, pamba te akabaki bomoi na ye na kufa mpe amitikaki ete batanga ye na

molongo ya babomi bato, pamba te amemaki masumu ya bato ebele mpe amikomisasi molobeli ya babuki mibeko.

ASOPI MOLIMO NA YE KINO NA LIWA + ATANGAMI ELONGO NA BABUKI-MOBEKO --> AMEMI MASUMU YA BATO MINGI, MPE ASALI NZELA YA KOSENGA MPO NA BABUKI-MOBEKO.

(Makanisi na ngai moko: Tanga Yisaya 53:9 mpe na sima Yisaya 53:10 lisusu, na molongo. Yisaya 53:9 elobi ete mosaleli akufaki mpe akundamaki na kunda ya mozwi. Yisaya 53:10 elobi ete sima ya kokomisa molimo ya mosaleli likabo mpo na masumu, mosaleli akomona bana na ye mpe akolongwisa mikolo na ye. Makambo wana mibale ekoki te kozala solo mpo na moto oyo atikali kufa. Bosekwi ekomami kati na mokapo oyo ya Yisaya. Bosekwi ekomami kati na mokapo oyo mibu nkama sambo liboso ete bosekwi esalema.)

NDENGE MOSUSU YA KOTALA, LIKAMBO MOKO — lokasa ya mosakoli, mpe moto moko na likalo azalaki kotanga yango na mongongo makasi

Misala ya Bantoma 8:32 Tala eteni ya Makomi oyo azalaki kotanga: «Lokola mpate oyo bazali komema na esika oyo babomelaka banyama, lokola meme liboso ya moto oyo azali kolongola yango bapwale, afungolaki monoko na ye te. (33) Basambwisaki ye mpe baboyaki kolongisa ye. Nani akoyebisa bakitani na ye? Pamba te balongoli bomoi na ye na mokili.» (34) Bongo, soda oyo baboma nzoto ya mibali atunaki Filipo: — Nabondeli yo, yebisa ngai: mosakoli azali koloba makambo oyo na tina na nani? Azali koloba yango na tina na ye moko to na tina na moto mosusu? (35) Filipo azwaki maloba mpe, na nzela ya eteni yango ya Makomi, ateyaki ye Sango Malamumu ya Yesu.

PROFETA ALOBI YANGO MPO NA NANI? --> FILIPO ABANDAKI NA LIKAMBO WANA YA MAKOMI, MPE ATEYAKI YE NSANGO YA YESU.

(Makanisi na ngai moko: Oyo ezali motuna ya solo, oyo elobamaki na mongongo makasi na moto oyo ayokaki nanu eyano te. Motuna ezali: mosakoli azali koloba mpo na nani? Eyano ezali te likanisi ya moko ya Filipo. Filipo abandaki na verse wana kaka na mokanda ya Yisaya 53. Filipo asakolaki Yesu kobanda na verse wana. Boyekoli ya bantoma bango moko ya Yisaya 53 ekomami mpo na biso. Moto moko te asengeli komeka kokanisa boyekoli ya bantoma ya Yisaya 53.)

E. EMANUELE — NZAMBE ELONGO NA BISO, MWANA ABOTAMI MPE MWANA APESAMI

E1. Ezayi 7:14 Ye moko Nkolo akopesa bino elembo: moseka akokoma na zemi mpe akobota mwana mobali, akopesa Ye Kombo «Emanwele.» [H6005 Immanuwel ■] [H5959 almah ■]

YE MOKO NKOLO AKOPESA BINO ELEMBO --> MOSEKA AKOKOMA NA ZEMI MPE AKOBOTA MWANA MOBALI, AKOPESA YE KOMBO «EMANWELE.

E2. Ezayi 9:5–9:6 (KJV 9:6-7) Pamba te mwana mobali moko abotami mpo na biso, mwana mobali moko apesameli biso, mpe bokonzi ezali na likolo ya mapeka na ye; bakobenga ye: Mosungi ya kokamwa, Nzambe ya nguya, Tata ya seko, Mokonzi ya kimia. [H6382 pele ■] (7) Bokonzi na ye ekokende mosika penza, mpe kimia na ye ekozala na suka te. Akovanda na kiti ya bokonzi ya Davidi, akozala mokonzi ya mokili na ye, akolendisaki mpe akokamba yango na bosembo mpe na boyengebene, wuta na tango oyo kino libela na libela. Yango nde makambo oyo Yawe, Mokonzi ya mampinga, akosala na bolingo makasi na Ye.

MWANA MOKO ABOTAMI + MWANA MOBALI MOKO APESAMI --> BAKOBENGA NKOMBO NA YE NZAMBE WA NGUYA, TATA WA SEKO --> BOKOLI YA BOKONZI NA YE EKOZALA NA SUKA TE.

(Makanisi na ngai: Tala ndenge misala mibale ezali na molongo na Yisaya 9:6. Misala mibale ezali te mosala moko. Misala mibale ezali na molongo wana te na nzela ya likambo ya mbalakaka. Mwana moke abotami. Mwana mobali apesami. Kobotama ezali kolimbola ndenge mwana akotaki na mokili. Kopesama ezali kolimbola likambo esalemaki epai ya Mwana oyo azalaki liboso. Sikoyo tala bakombo bapesamaki na mwana oyo. Yisaya 9:6 elobi te ete mwana akozala lokola Nzambe ya nguya. Yisaya 9:6 elobi ete "kombo na ye ekobengama Nzambe ya nguya." Kombo ya liboso na molongo, Kokamwa, ezali pele (H6382). Pele ekabolani na ntina moko na eyano oyo Manoa azwaki na Basambisi 13, tango asengaki kombo mpe akokaki te kozwa yango. Na Yisaya 9:6, kombo epesami.)

E3. Ezayi 9:1 (KJV 9:2) Bato oyo bazalaki kotambola kati na molili bamoni pole makasi; ba-oyo bazalaki kovanda kati na mokili ya bakufi, pole engengeli bango.

BATO OYO BAZALAKI KOTAMBOLA KATI NA MOLILI BAMONI POLE MAKASI.

F. MBUMA YA MWASI MPE NGONDO — ELAKO YA LIBOSO MPE KOKOKISAMA NA YANGO

F1. Ebandeli 3:15 Nakotia koyinana kati na yo mpe mwasi, mpe kati na bakitani na yo mpe bakitani na ye. Bakitani ya mwasi bakonyata moto na yo, mpe yo okoswa bango na litindi.»

KATI YA MBUMA NA YO MPE MBUMA NA YE --> EKONYATA MOTO NA YO, MPE OKONYATA LITAMBI NA YE.

(Makanisi na ngai moko: Nzambe alobaki Genèse 3:15 epai ya nyoka na elanga, na ntango masumu ekotaki na mokili. Genèse 3:15 ezali elaka ya liboso ya mobikisi na Biblia mobimba. Tálá nkona ya nani verse oyo elobeli. Na Biblia mobimba, bomoto ya libota ezali kolandama na nzela ya mibali. Bandakisa ezali nkona ya Abrahamama mpe nkona ya Davidi. Awa, mbala moko, na ebandeli mpenza, nkona oyo elobelami ezali nkona ya MWASI. Tálá lisusu mpota mibale oyo ezali na verse oyo, oyo ekokani te na bonene. Litambe ya nkona ya mwasi ekozoka. Motó ya nyoka ekonyatama.)

F2. Bagalatia 4:4 Kasi tango ngonga oyo Nzambe akataki ekokaki, atindaki Mwana na Ye, oyo abotamaki na mwasi mpe na se ya bokonzi ya Mobeko, (5) mpo na kosikola bato oyo bazali na se ya bokonzi ya Mobeko, mpe mpo na kopesa biso makoki ya kokoma bana na Nzambe.

NZAMBE ATINDAKI MWANA NA YE, ABOTAMI NA MWASI --> MPO NA KOSIKOLA BAOYO BAZALAKI NA NSE YA MOBEKO.

(Makanisi na ngai: Bagalatia 4:4 elobi ete Nzambe ATINDAKI Mwana na Ye. Bagalatia 4:4 na nsima elobi ete Mwana yango ABOTAMAKI na mwasi. Kotindama ekomami liboso na etikali yango. Kobotama ekomami na esika ya mibale na etikali yango. Molongo yango ezali na ntina. Moto akotindama uta na esika moko te soki moto yango azalaki naino te na esika yango.)

LOLENGE MOSUSU YA KOTALA, LISOLO MOKO — elemba elakamaki, mpe elemba epesamaki

Ezayi 7:14 Ye moko Nkolo akopesa bino elemba: moseka akokoma na zemi mpe akobota mwana mobali, akopesa Ye Kombo «Emanwele.»

MOSEKA AKOKOMA NA ZEMI MPE AKOBOTA MWANA MOBALI, AKOPESA YE KOMBO «EMANWELE.

Matayo 1:18 Tala ndenge nini Yesu-Klisto abotamaki: Mari, mama na Ye, azalaki mobandami ya libala na Jozefi; kasi liboso ete bavanda ndako moko, Mari akomaki na zemi na nguya ya Molimo Mosantu. (19) Jozefi, mobandami na ye ya libala, azalaki moto ya sembo. Boye, lokola Jozefi alingaki te koyokisa Mari soni na miso ya bato, azwaki mokano ya koboya Mari na kimia. (20) Wana Jozefi azalaki kokanisa makambo yango, anjelu na Nkolo abimelaki ye kati na ndoto mpe alobaki na ye: «Jozefi, mokitani ya Davidi, kobanga te kobala Mari; pamba te zemi oyo azali na yango ewuti na Molimo Mosantu. (21) Akobota mwana mobali mpe okopesa Ye kombo Yesu, pamba te akobikisa bato na Ye na masumu na bango.» (22) Makambo wana nyonso esalemaki mpo na kokokisa maloba oyo Nkolo alobaki na nzela ya mosakoli: (23) «Elenge mwasi oyo ayebi nanu nzoto ya mibali te akokoma na zemi mpe akobota mwana mobali, bongo bakopesa Ye kombo Emanwele oyo elingi koloba: Nzambe elongo na biso.»

OKOPESA YE NKOMBO YESU: MPO AKOBIKISA BATO NA YE NA MASUMU NA BANGO --> BAKOBENGA NKOMBO NA YE EMMANUEL, OYO NA KOBONGOLA ELIMBOLI, NZAMBE ELONGO NA BISO.

(Makanisi na ngai moko: Bokeseni kati na masolo mibale ezali liteya yango moko. Yisaya 7:14 elobi ete YE (mwasi) akobenga nkombo ya mwana Emanwele. Matai 1:23 elobi ete BANGO (bango) bakobenga nkombo ya mwana Emanwele. Mama moko apesi mwana na ye nkombo na lisolo ya Yisaya. Bato nyonso bapesi Yesu nkombo na lisolo ya Matai. Matai asalaka mpe likambo moko oyo motangi moko te asengeli kokanisa yango. Matai ateleme mpe abongoli nkombo yango mpo na motangi, kati na maloba ya Evanzone ya Matai yango moko. Motangi moko te, na ekeke nyonso, akoki kozanga koyeba ndimbola ya nkombo Emanwele. Emanwele elimboli Nzambe elongo na biso. Matai alobaki mpe te ete mbotama ya Yesu ekundolisaki kaka Matai esakweli ya Yisaya. Matai alobi ete makambo wana nyonso ESALEMAKI mpo ete esakweli ya Yisaya EKOKISAMA.)

F3. Luka 1:31 Okozwa zemi, okobota mwana mobali mpe okopesa Ye kombo «Yesu.» (32) Akozala Moto monene, mpe bakobenga Ye: Mwana ya Ye-Oyo-Aleki-Likolo. Nkolo Nzambe akopesa Ye kiti ya bokonzi ya Davidi, koko na Ye. (33) Akozala Mokonzi ya libota ya Jakobi mpo na libela, mpe bokonzi na Ye ekozala na suka te. (34) Mari atunaki anjelu: — Ekosalema ndenge nini, pamba te nayebi nanu nzoto ya mibali te? (35) Anjelu azongiselaki ye: — Molimo Mosantu akokitela yo, mpe nguya ya Ye-Oyo-Aleki-Likolo ekozipa yo na elilingi na Ye. Boye Mosantu oyo okobota akobengama Mwana na Nzambe.

EKO SALEMA NDENGE NINI, LOKOLA NAYEBI MOBALI TE? --> ESENGO WANA ESANTU OYO EKO BOTAMA NA YO EKO BENGAMA MWANA NA NZAMBE.

(Makanisi na ngai moko: Motuna ya Malia na Luka 1:34 ezali motuna ya mayele. Bato bazali kaka kotuna motuna oyo Malia atunaki. Eyano oyo epesamaki na Malia ezali tembe te. Eyano oyo epesamaki na Malia ezali nsango ya likambo oyo Nzambe akomi pene ya kosala. Talá kiti ya bokonzi oyo elobelami na Luka 1:32: "kiti ya bokonzi ya tata na ye Davidi." Ezali kiti wana kaka oyo Yisaya 9:7 alobaki ete mwana akofanda likolo na yango. Ezali ndako wana kaka ya bokonzi oyo Nzembo 110 ekomamaki na ntina na yango.)

G. LILOBA EKOMI MOSUNI — MPE NDENGE MOTO AKOKI KOMONA YE SOLO

G1. Yoane 1:1 Na ebandeli, Ye oyo azali Liloba azalaka; azalaka elongo na Nzambe, mpe azali Nzambe. **[G3056 logos ■]** (2) Wuta na ebandeli, azalaka elongo na Nzambe. (3) Nzambe akelaki biloko nyonso na nzela na Ye; ezali na eloko moko te oyo ekelama soki na nzela na Ye te. (4) Bomo ewuta epai na Ye, mpe bomo yango ezalaki pole mpo na bato.

NA EBANDELI LILOBA EZALAKI + LILOBA EZALAKI ELONGO NA NZAMBE + LILOBA EZALAKI NZAMBE --> BILOKO NYONSO ESALEMAKI NA NZELA NA YE.

(Makanisi na ngai moko: Yoane 1:1 epesi basakoli misato na molongo moko. Losakoli moko na moko kati na misato ezali na ntina. Losakoli ya liboso ezali "Liloba ezalaki na ebandeli." Liloba, nkombi epesamelaki Mwana ya Nzambe liboso azwa nzoto ya bomoto, ezalaki na ebandeli te. Losakoli ya mibale ezali "Liloba ezalaki elongo na Nzambe." Liloba ezali te kaka nkombi mosusu ya Nzambe Tata, mpo moto akoki te kozala elongo na ye moko. Losakoli ya misato ezali "Liloba ezalaki Nzambe." Liloba ezali te ekelamu ya moko oyo etelembi pembeni ya Nzambe. Kolongola losakoli moko kati na misato ekobimisa fraze ekeseni na fraze oyo Yoane akomaki.)

G2. Yoane 1:14 Ye oyo azalaki Liloba akomaki moto mpe avandaki kati na biso, atonda na ngolu mpe na solo. Tomonaki nkembo na Ye, nkembo oyo azwi epai ya Tata na Ye, lokola Mwana se moko.

[G4637 skenoo ■]

LILOBA EKOMAKI MOSUNI + EFANDAKI KATI NA BISO --> TOMONAKI NKEMBO NA YE, NKEMBO YA MWANA MOKO YA BOMBAMI YA TATA.

NDENGE MOSUSU YA KOTALA, LISOLO MOKO — ndako ya kapo na esobe, mpe ndako ya kapo ya nzoto

Kobima 25:8 Bakosalela Ngai Ndako ya bule, mpe nakovanda kati na bango.

BAKOSALELA NGAI NDAKO YA BULE --> MPE NAKOVANDA KATI NA BANGO.

Yoane 1:14 Ye oyo azalaki Liloba akomaki moto mpe avandaki kati na biso, atonda na ngolu mpe na solo. Tomonaki nkembo na Ye, nkembo oyo azwi epai ya Tata na Ye, lokola Mwana se moko.

LILOBA EKOMAKI MOSUNI MPE EFANDAKI KATI NA BISO.

(Makanisi na ngai moko: Liloba ya Greki oyo Yoane asaleli mpo na "afandaki" na Yoane 1:14 ezali skenoo (G4637). Skenoo elingi koloba kotelemisa ema mpe kofanda na kati na ema yango. Na ntango ya kala, Nzambe ayebisaki bato ya Yisraele batonga ema mpo Nzambe akoka kofanda kati na bato ya Yisraele. Bato ya Yisraele batongaki ema yango na baposo, na mabaya, mpe na wolo (Exode 25:8). Na Yoane 1:14, elilingi wana ezongi, kasi ema ekomi nzoto ya moto. Ema ya na esobe ezalaki elilingi ya liboso ya solo oyo Yoane azali kolimbola. Ema ya na esobe ezalaki komonisa liboso nzoto ya Yesu Klisto. Kondimana ya Sika ekomonisaka ema ya na esobe lokola elilingi, elilingi oyo emonisi Yesu Klisto, kaka nsima ya Kondimana ya Sika komonisa nini elilingi yango ezalaki komonisa. Yoane alobi solo oyo mpo na nzoto ya Yesu Klisto polele na Yoane 1:14.)

G3. Bakolose 1:15 Klisto azali elilingi ya Nzambe oyo amonanaka te, azala liboso ya bikelamu nyonso, (16) pamba te ezali na nzela na Yesu nde nyonso ekelama kati na Likolo mpe na mabele, bikelamu oyo emonanaka mpe oyo emonanaka te, milimo mpe bokonzi ya milimo, bakonzi ya milimo mpe banguya. Ezali na nzela na Yesu mpe mpo na Yesu nde nyonso ekelama. (17) Yesu azali liboso na nyonso, mpe nyonso esimbama kati na Ye;

NA YE NDENGE NYONSO EKELAMAKI + AZALI LIBOSO YA BILOKO NYONSO --> NA YE BILOKO NYONSO EZALI KOTELEMA.

G4. Bakolose 2:9 Ezali kati na Klisto, kati na nzoto na Ye, nde mobimba ya nyonso oyo ezali kati na Nzambe evandi. (10) Ezali mpe kati na Ye nde bino botondisamaki, pamba te azali Mokonzi ya milimo nyonso mpe ya nguya nyonso.

KATI NA YE EFANDI BOKOKI MOBIMBA YA BONZAMBE NA NZOTO --> BOZALI BAKOKOKI KATI NA YE.

G5. NDENGE NINI OKOKI KOMONA YE — AYEBSAKI BISO ESIKA YA KOTALA

Yoane 5:39 Bokundolaka Makomi na bokebi, mpo ete bokanisaka ete bokozwa bomoi ya seko kati na yango; nzokande, Makomi yango etatolaka na tina na Ngai, (40) kasi boboyi na bino koya epai na Ngai mpo na kozwa bomoi.

BOKUNDOLAKA MAKOMI NA BOKEBI --> NZOKANDE, MAKOMI YANGO ETATOLAKA NA TINA NA NGAI.

(Makanisi na ngai moko: Yesu alobaki likambo oyo na Yoane 5:39-40 epai ya bato oyo bayebaki Makomi malamumu koleka bato mosusu nyonso oyo bazalaki na bomoi na ntango wana. Bato yango bakokaki koloba Makomi na motó. Yesu ayebisaki bato yango ete Makomi mobimba oyo bazalaki na yango na motó ezalaki kolakisa ye. Yesu ayebisaki bato yango ete bato yango bakoya naino te epai na ye mpo na kozwa bomoi. Koyeba maloba ya Makomi ezali ndenge moko te na koyeba moto oyo maloba yango elobeli. Esika mosusu ya koluka bomoi ezali te. Yesu alobaki te: boluka mayoki na bino. Yesu alobaki: boluka Makomi.)

G6. Luka 24:25 Yesu alobaki na bango: — Ah! Bozali penza bazoba! Tala ndenge mitema na bino ezali penza mabanga! Bozali penza kondima te makambo nyonso oyo basakoli baloba! (26) Boni, Klisto asengelaki te komona pasi ndenge wana mpo ete akota kati na nkembo na Ye? (27) Bongo Yesu alimbolelaki bango makambo nyonso oyo ekomama kati na Makomi, kobanda na Moyize kino na basakoli nyonso.

KOBANDA NA MOSE MPE BASAKOLI NYONSO --> ALIMBOLELAKI BANGO NA MAKOMI NYONSO MAKAMBO OYO ETALI YE MOKO.

G7. Luka 24:32 Batunanaki: — Boni, mitema na biso etondaki na esengo te wana azalaki kosolola na biso na nzela mpe kolimbolela biso Makomi?

MOTEMA NA BISO EZALAKI KOPELA TE NA KATI NA BISO, WANA AFUNGOLAKI BISO MAKAMBO YA MAKOMI?

G8. Luka 24:44 Bongo alobaki na bango: — Yango nde makambo oyo nayebisaki bino tango nazalaki nanu elongo na bino: «Makambo nyonso oyo ekomama na tina na Ngai kati na Mobeko ya Moyize, kati na mikanda ya basakoli mpe kati na banzembo, esengeli kokokisama.» (45) Bongo afungolaki bango mayele mpo ete bakoka kososola Makomi.

BIKO BINSO ESENGELI EKOKISAMA, BIYE EKOMAMAKI KATI NA MOBEKO YA MOZE, MPE NA BASAKOLI, MPE NA BANZEMBO, MPO NA NGAI --> NA NTANGO WANA AFUNGOLAKI MAYELE NA BANGO.

(Makanisi na ngai moko: Luka 24:44-45 epesi eyano na motuna oyo boyekoli mobimba oyo ezali kotuna. Eyano oyo eutaki na monoko ya Yesu, na nsima ya kosekwa ya Yesu longwa na lilita. Yesu abengaki biteni misato ya Testama ya Kala: mobeko ya Moize, basakoli, mpe banzembo. Biteni misato oyo esangana esali Testama mobimba ya Kala. Yesu alobaki ete Testama mobimba ya Kala ezalaki na makambo na kati na yango oyo etali ye. Yesu alobaki te ete kaka ndambo ya Testama ya Kala nde ezalaki na makambo etali ye. Na nsima, Yesu asalaki makambo mibale ya ndenge moko te mpo na bayekoli. Yesu afungolaki MAKOMI epai ya bayekoli. Yesu afungolaki MAYEBI (bososoli) ya bayekoli. Moto asengeli na makambo oyo mibale nyonso mibale. Moto akoki kosimba Biblia mobimba na maboko na ye mpe kaka kosenga ete Yesu afungola miso na ye mpo na komona Yesu kati na Biblia. Tánga Biblia. Sengá Yesu afungola Biblia epai na yo. Kobá kotánga Biblia.)

KOSUKISA

G9. 1 Yoane 1:1 Oyo ezalaki wuta na ebandeli, oyo toyokaki, oyo tomonaki na miso na biso, oyo totalaki malamumu, mpe oyo maboko na biso esimbaki, yango nde tozali kotatola na tina na Liloba na bomoi. (2) Bomoi emimonisaki; tomoni yango, tozali kotatola na tina na yango mpe kosakola epai na bino bomoi ya seko oyo ezalaki elongo na Tata mpe emimonisi epai na biso. (3) Tozali kosakola epai na bino makambo oyo tomoni mpe toyoki, mpo ete bino mpe bozala moko na biso. Nzokande, biso tozali moko na Tata mpe na Yesu-Klisto, Mwana na Ye.

TOYOKAKI + TOMONAKI NA MISO NA BISO + TOTALAKI + MAINDO NA BISO ESIMBAKI --> BOMOI WANA YA SEKO, OYO EZALAKI NA TATA, MPE EYEBANISAMAKI EPAI NA BISO.

(Makanisi na ngai: Yoane akomi mimoniseli na nzela ya bokambami, na 1 Yoane 1:1: eyokamaki, emonanaki, etalamaki malamumu-malamumu, mpe esimbamaki na maboko na biso. Yoane azali kolimbola te mayoki to likanisi. Yoane azali kolimbola moto oyo alyaki na ye bilei. Na fraze moko wana, Yoane abenga moto wana "bomoi wana ya seko, oyo ezalaki na Tata." Moto oyo bantoma basimbaki na maboko na bango azali kaka moto moko oyo azalaki na Tata liboso ya ebandeli. Yango

ezali losambo mobimba ya 1 Yoane 1:1-3. Yoane alobi ete azali motatoli ya losambo oyo, kasi te moto oyo asalaka teoriye na tina na losambo oyo.)

MOKAPO MOKE YA MOMEKANO

1. **Yisaya 7:14 — Tala, mwasi elenge akozwa zemi mpe akobota mwana mobali:**
 - a) mpe okopesa ye nkombo YESU
 - b) mpe akopesa ye nkombo Emanuele
 - c) mpe bakobenga nkombo na ye Emanuele
2. **Yisaya 53:3 — Batiolaki ye mpe baboyaki ye kati na bato:**
 - a) kasi afungolaki monoko na ye te
 - b) mpe na bapota na ye tobikisami
 - c) moto ya mawa, mpe oyo ayebi mpasi
3. **Isaiah 53:6 — All we like sheep have gone astray; we have turned every one to his own way:**
 - a) mpe Yawe atieli ye masumu ma biso banso
 - b) mpe amemaki masumu ya bato ebele
 - c) nzokande totangaki ye lokola moto oyo abetamaki, oyo abetamaki na Nzambe
4. **Micah 5:2 — yet out of thee shall he come forth unto me that is to be ruler in Israel:**
 - a) mpe bokonzi na ye ekozala na nsuka te
 - b) na kiti ya bokonzi ya Davidi, mpe na bokonzi na ye
 - c) oyo kobima na Ye ezalaki wuta kala, wuta libela na libela
5. **Bagalatia 4:4 — Kasi tango ntango ekokaki:**
 - a) Nzambe atindaki Mwana na ye, abotamaki na mwasi
 - b) Molimo Mosantu akokitela yo
 - c) akobikisa bato na ye na masumu na bango
6. **Yoane 1:14 — Mpe Liloba ekomaki mosuni:**
 - a) mpe Liloba ezalaki elongo na Nzambe
 - b) mpe afandaki elongo na biso
 - c) mpe na kozanga ye eloko moko te esalemaki
7. **Yoane 5:39 — Bótalatala na mokanda ya Nzambe; pamba te bokanisi ete kati na yango bozali na bomoi ya seko:**
 - a) mpe bomoi ezalaki pole ya bato
 - b) mpe ezali yango oyo etatolaka mpo na ngai
 - c) ntango afungolaki biso makomi

BIYANO YA SOLO: 1-b, 2-c, 3-a, 4-c, 5-a, 6-b, 7-b

BOYEBI EYA LOKETO YA BOYEKOLI OYO

NZELA YA MWA MOBEMBO: GENESE 3:15, NKONA YA MWASI, EFUNGOLI NZELA NA MOLENDE MOBIMBA YA NKONA OYO ELAKAMI. MOLENDE OYO ELEKI NA ABRAHAMA (GENESE 22:18), NA DAVIDI (NZEMBO 132:11), MPE ELOBAMI POLELE KATI NA BAGALATIA 3:16.

MALOBIA YA NTINA YA GRIKI

- “**Liloba**” — **G3056 logos** — liloba; maloba; eloko elobamaki; komonisama ya makanisi
Yoane abandaka Evanzile ya Yoane na mbotama te. Yoane abandaka Evanzile ya Yoane liboso ya ebandeli.
- “**afandaki**” — **G4637 skenoo** — kotelemisa hema; kosala molako; kofanda na hema

"Liloba ekomaki mosuni, mpe efandaki kati na biso." Verse oyo ezali kolimbola ndenge Nzambe afandaki na nzoto ya moto ndenge moto afandaka na ema.

MAKAMBO YA NTINA YA EBREU

“ya kokamwa” — **H6382 pele** — likamwisi; likambo ya kokamwa; eloko oyo eleki mayele ya bomoto
Pele ezali kombo ya liboso epesamelaki mwana na Ezaya 9:6.

“ngondo” — **H5959 almah** — elenge mwasi oyo abali naino te; ngondo; elenge mwasi
Almah ezali liloba oyo esalelami na Yisaya 7:14.

“Emanuele” — **H6005 Immanuel** — Nzambe azali elongo na biso
Imanuele ezali nkombo oyo ezali yango moko lokola fraze mobimba. Matai abongoli nkombo yango mpo na motangi.

SOURCES & CREDITS

Scripture: Lingala Bible (CC BY-SA 4.0) — a redistributable edition, looked up exactly and never machine-translated.

Alternate chapter/verse numbering reconciled with STEP Bible TVTMS (CC BY 4.0).

Strong's numbering & original-language data: OpenScriptures Hebrew Bible (CC BY 4.0); STEP Bible.org — TAHOT/TAGNT/TBESH/TBESG (CC BY 4.0); Robinson-Pierpont Byzantine Majority Text (Public Domain); Strong's dictionary, 1890 (Public Domain).

Typography: Google Noto fonts (SIL Open Font License 1.1).

© SEE MORE JESUS · wanttoseemore.com — shared under Creative Commons Attribution 4.0 (CC BY 4.0).